

Masterclass Zorg voor veiligheid en continuïteit

Björn Kouwenhoven, Deerns
mr Ingrid A.W. de Jong, AT Osborne

Oktober-november 2013

Technisch Asset Management

In de gezondheidszorg

Björn Kouwenhoven

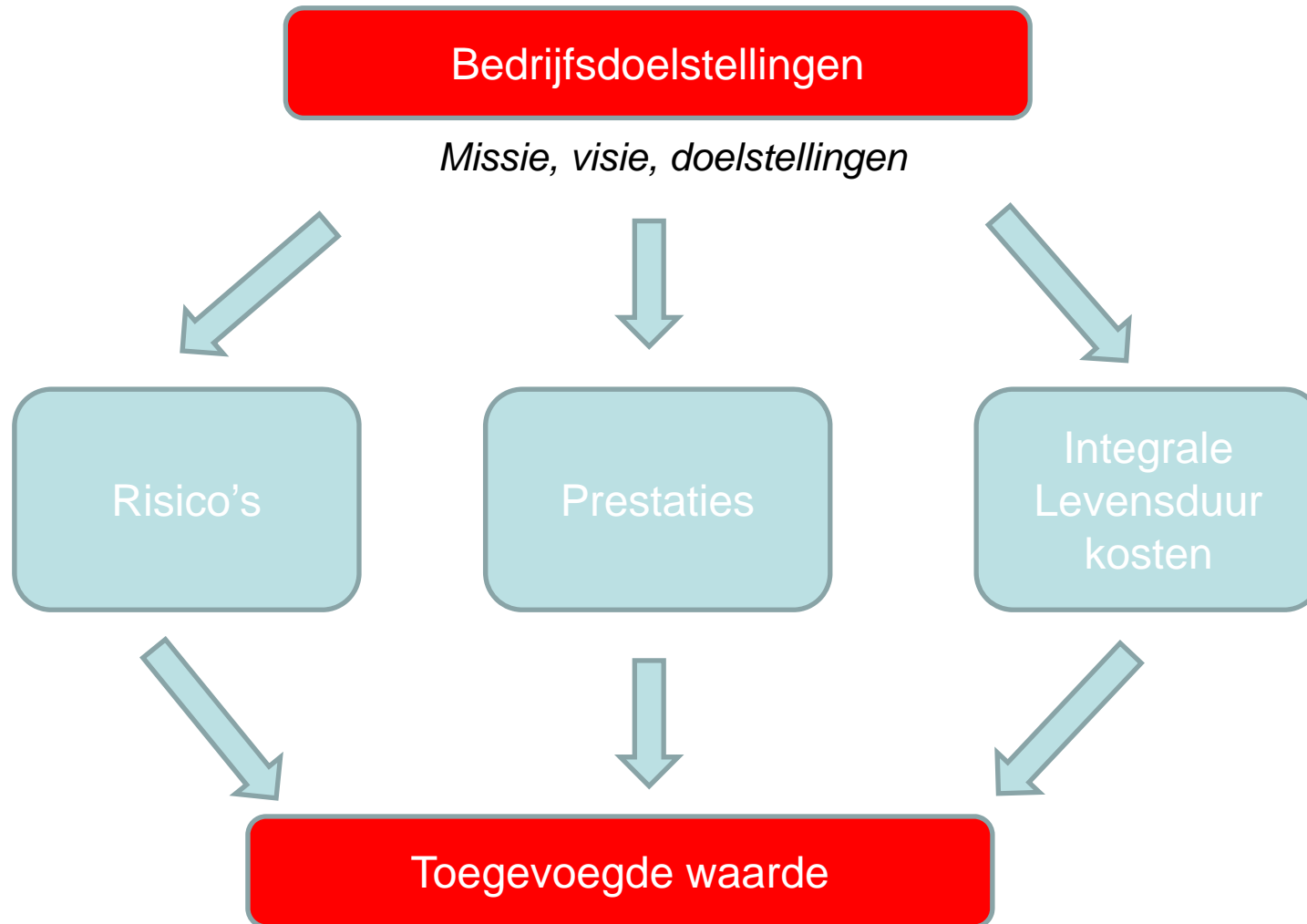
NVTG vereniging voor facility professionals in de zorgsector

Assetmanagement

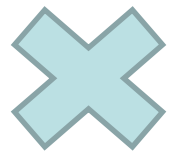
- ✓ optimaal beheren van de assets en de daarmee verbonden
- ✓ risico's en prestaties gedurende de
- ✓ gehele levenscyclus, met als doel
- ✓ toegevoegde waarde te leveren aan de
- ✓ doelstellingen van de organisatie.

Asset Management

Risico's

Kans optreden gebeurtenis

Effect ervan

Achteraan beginnen

- Effect: niet denken in componenten, maar in systemen en functies
- In de ziekenhuisomgeving: in afdelingen/ruimten en de technische functies die we daar aanbieden

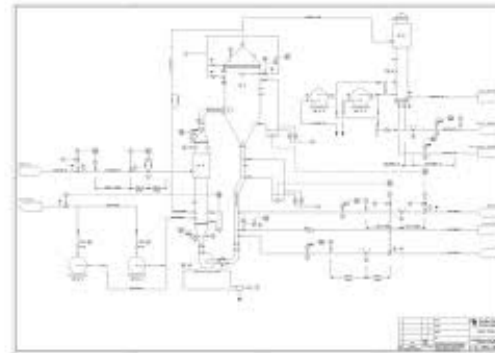
Ruimte - Functiematrix: Het EFFECT van UITVAL van een TECHNISCHE FUNCTIE

Ruimte	Functie	E-voeding	Verlichting	Luchtbehandeling	Koeling	Verwarming	Water	Stoom	Vacuum	Medische gassen	Overige gassen	Perslucht (10 bar)	Brandmeldcentrale
Operatiekamer (OK)	4	4	3	3	3	2	2	4	4	1	3	1	
Intensive Care (IC)	5	4	3	3	3	3	3	4	5	1	1	1	
Behandelruimte	4	4	3	2	2	0	0	2	4	0	0	1	
Diagnostische ruimte	3	3	3	3	1	2	2	2	2	0	0	1	
Spoedeisende hulp	4	3	3	3	3	4	2	4	4	0	0	1	
Apotheek	4	3	4	4	4	3	3	1	1	1	0	1	
Spreek/onderzoekruimte	2	2	2	2	2	3	1	2	3	0	0	1	
Sterilisatie afdeling	1	1	1	1	1	1	3	0	0	0	0	1	
Verpleeghuis	3	3	2	2	3	4	1	4	4	0	0	1	
Centrale keuken	4	2	4	4	4	4	4	0	0	0	3	1	
Laboratorium ruimte	4	3	4	4	4	3	2	0	0	3	1	1	
Dataroom/MER	5	1	2	5	1	1	N	N	N	N	N	1	
Technische ruimte	5	1	3	3	1	2	2	0	N	N	N	1	
Openbare/verkeers ruimte	2	2	1	1	1	1	N	N	N	N	N	1	
Verticaal transport	2	2	1	1	1	N	N	N	N	N	N	1	
Kantoor ruimte	2	2	1	1	1	1	N	N	N	N	N	1	
Restaurant	3	1	2	2	1	3	N	N	N	N	N	1	

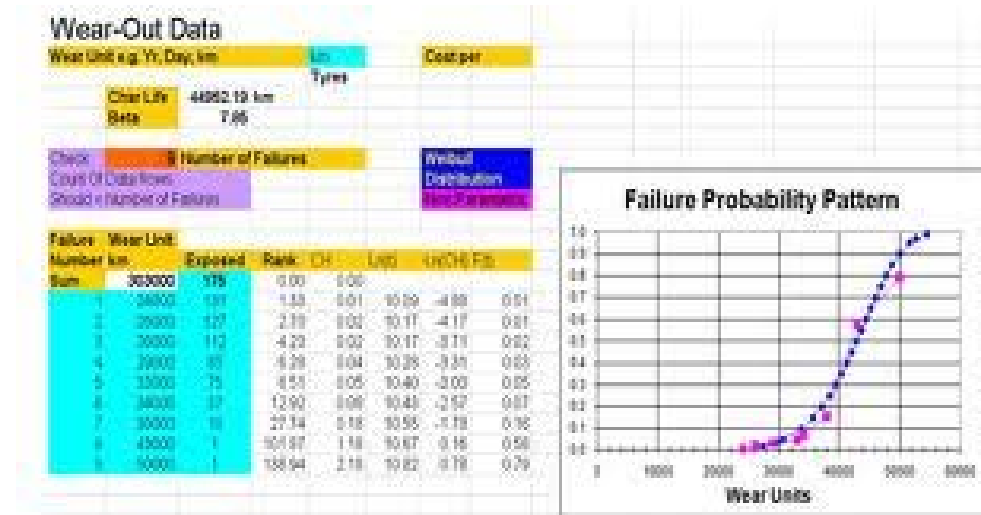
Effect:		Onderbouwing:
0	Geen	Het effect is beoordeeld op basis van
1	Licht	? het bedrijfsproces en de continuïteit
2	Beperkt	? de patientveiligheid
3	Ernstig	? de veiligheid van personeel en ondersteunend personeel
4	Zeer ernstig	? de veiligheid van gebouwen, inventaris en inrichting
5	Rampzalig	
N	niet van toepassing	

Dan naar de kans gaan kijken

- Kans:
 - Ontwerp?
 - Ouderdom?
 - Onderhoud?

- Effecten
 - In beeld brengen:
 - Redundantie?
 - Reparatiетijd?

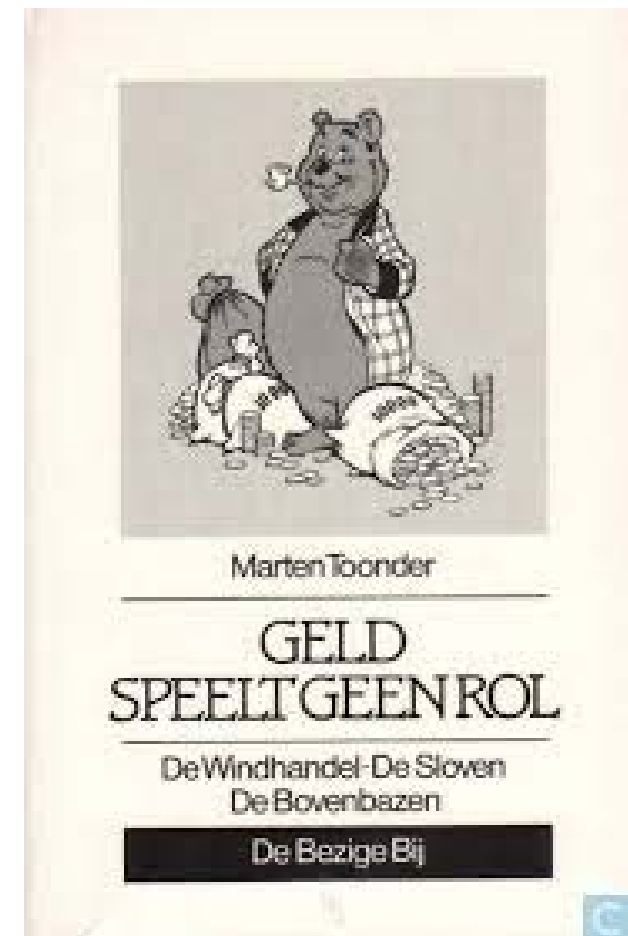

Kansen

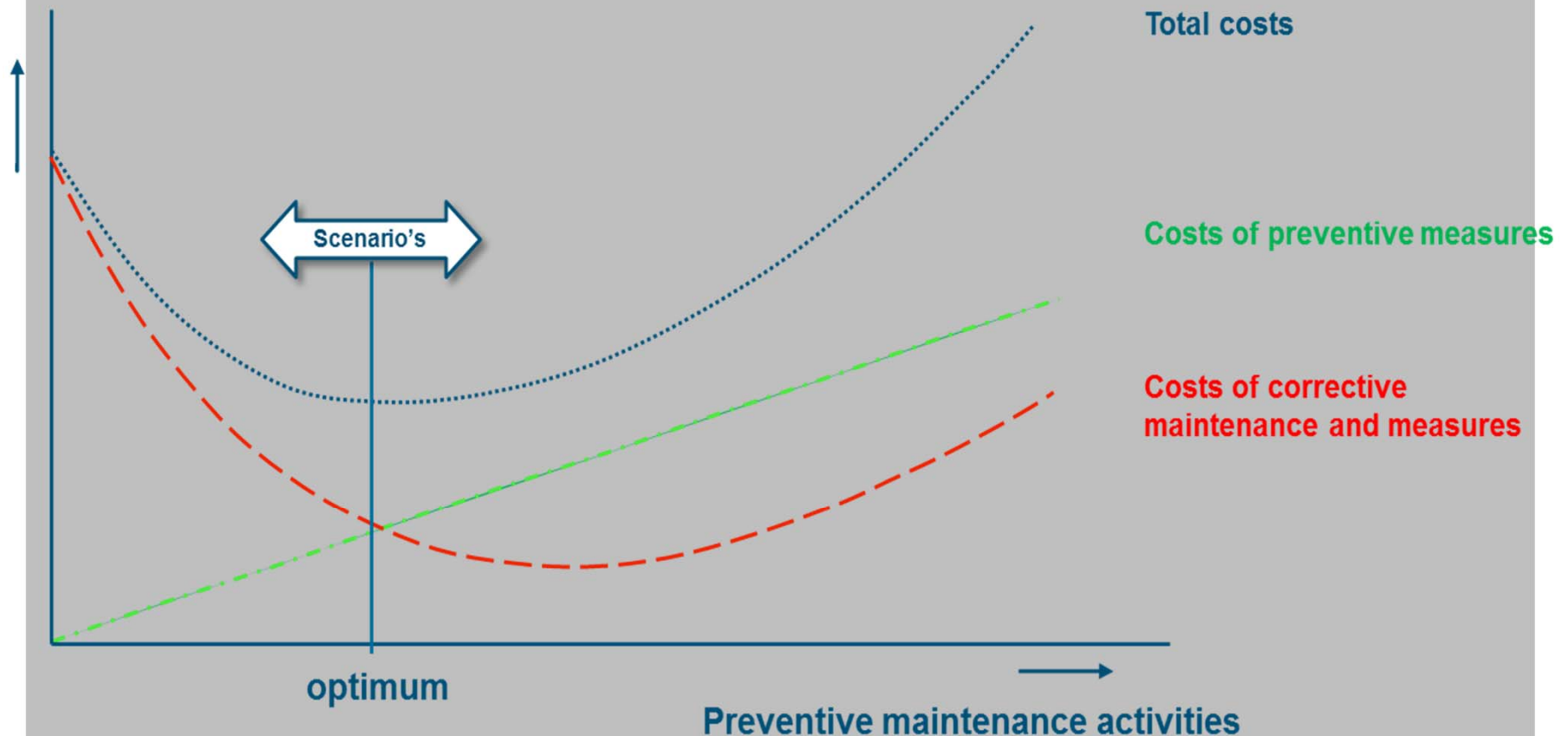
- Kans dat een systeem faalt en daarmee een functie uitvalt...
- Oftewel een faalkans en effect analyse
- Met als doel
 - Identificeren wat er kan gebeuren
 - Of we de effecten daarvan ja dan nee acceptabel vinden
 - En zo nee, we maatregelen treffen

Kansen

- Goed onderhoud kan een ontwerpfout nooit goedmaken
- Alles redundant uitvoeren?
- Meer onderhoud dus meer zekerheid?
- Budget

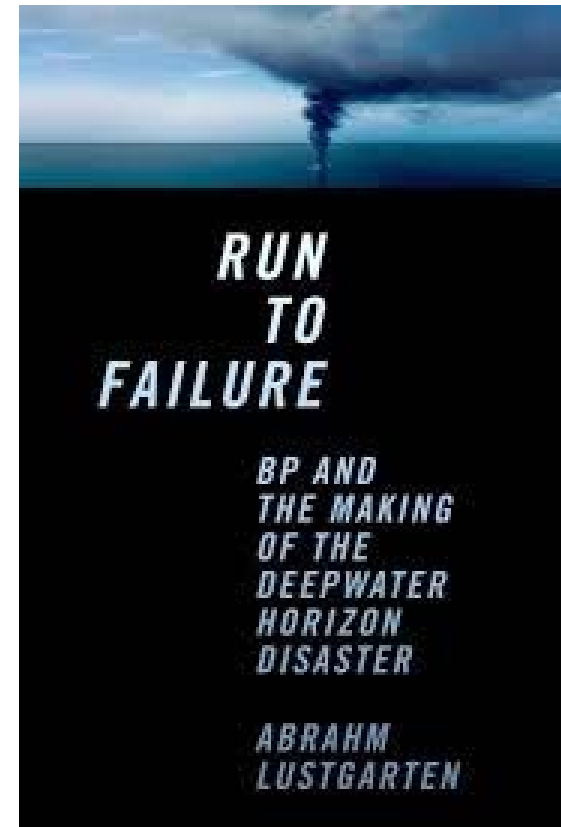

Technisch Asset Management

Paar Onderhoudsvormen

- Reactief: “run to failure”
- Preventief
- Predicatief
- Betrouwbaarheid gestuurd

Onderhoudsvormen

- Reactief:
 - CV ketel bij mij thuis
 - Kost Eur 1500,= aanschaf
 - Onderhoudscontract Eur 90,= jaar
 - Dus in 5 jaar Eur 360,=.....
 - Wat levert het op?

Onderhoudsvormen

- Preventief Onderhoud
 - OEM verplichtingen (garantieplichting)
 - Tijd gestuurd
 - Belasting gestuurd
 - Kosteneffectief?
 - Als reparatie niet kan wachten

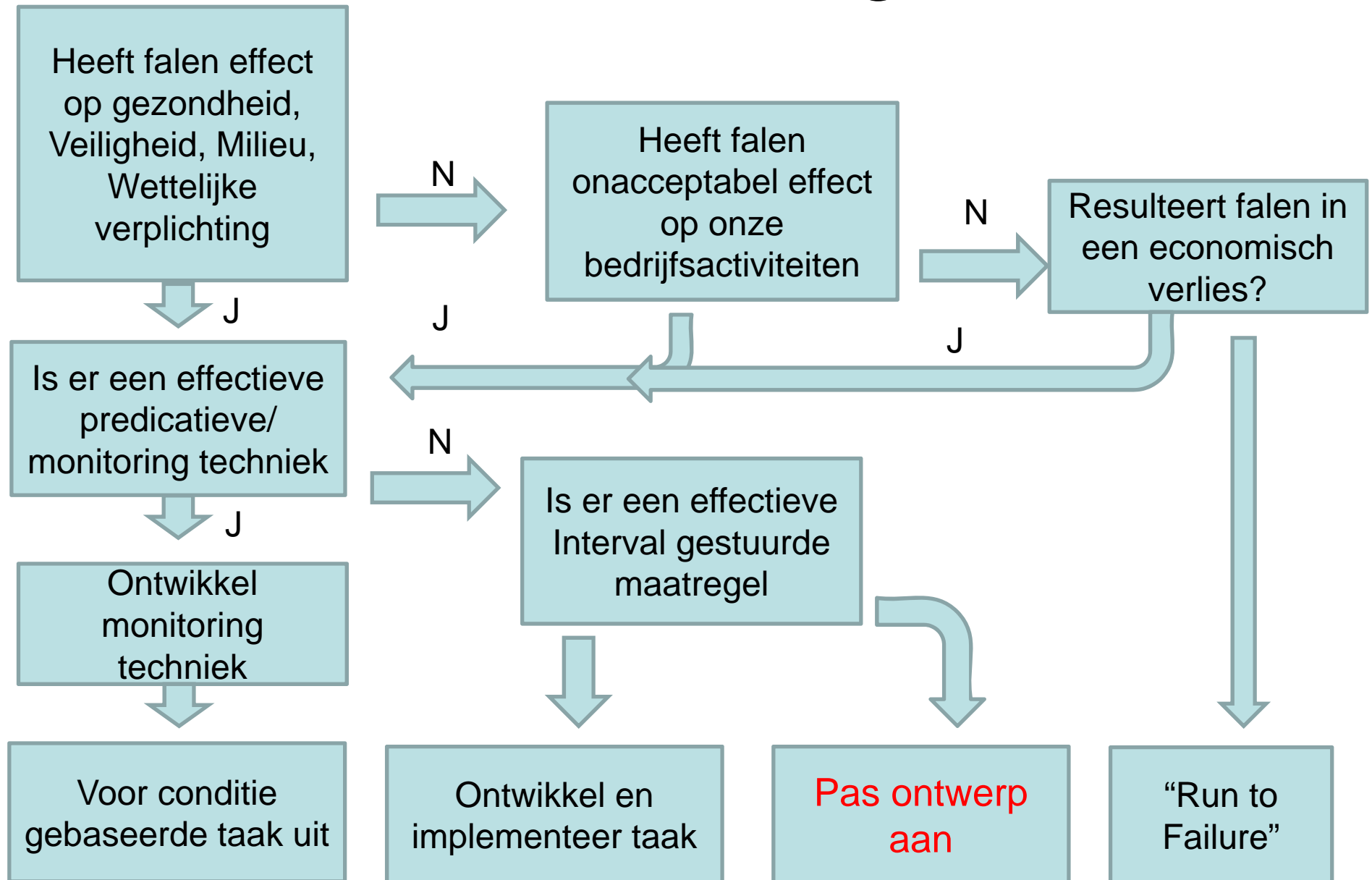

Predicatief onderhoud

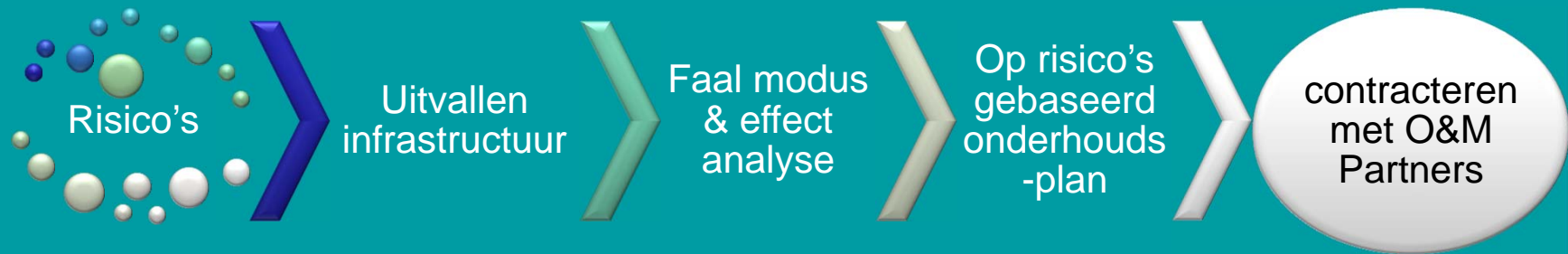
- Meten is weten
- Goed analyse(systematiek) is dus noodzaak
- Levensduurverlenging
- Kosteneffectief
- “Don’t fix it if aint broken”

Betrouwbaarheid gestuurd

Stappenplan voor optimaal Asset Management

Juridisch kader van zorg voor veiligheid en continuïteit

mr Ingrid de Jong, AT Osborne

Drie onderwerpen

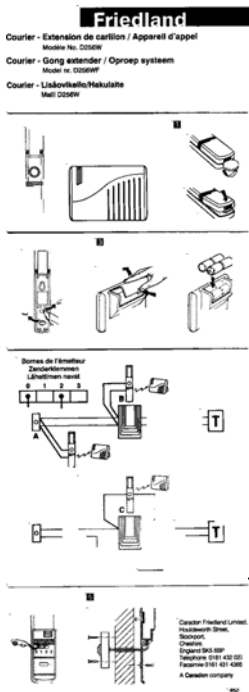
- Normen (waar we er meer dan genoeg van hebben)
- Juridische consequenties van incidenten en calamiteiten

BELANGRIJK VOORBEHOUD

- Juridische uitwerking op hoofdlijnen, er is vaak veel meer over te zeggen/te nuanceren én bovendien.....
- Uitkomsten hangen veelal af van concrete omstandigheden

Normen

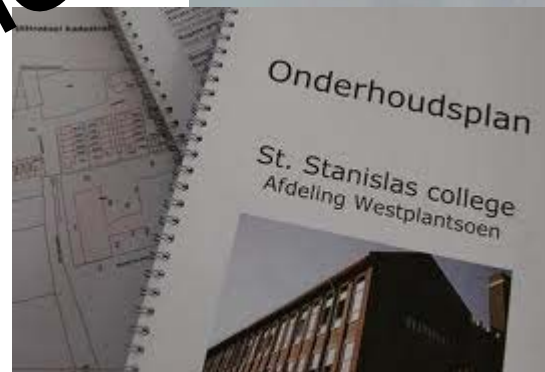
Friedland
 Courier - Extension de caissons / Appareil d'appel
 Modèle No. C050W
 Courier - Gong extender / Oproep systeem
 Modèle No. C050WF
 Courier - Lijnloze/hooftelefoon
 Model C050W

Courier - Gong extender / Oproep systeem

De afbeelding toont technische tekeningen van de gong extender, inclusief details van de montage en de aansluitingen. Er zijn ook tekstuele instructies en specificaties te zien, zoals 'Bereidingswijze' en 'Montage'.

MAAR WAT MOETEN WE ER MEE?

Door wie worden ze eigenlijk gemaakt?

- Wetgever (zoals wetten, besluiten, verordeningen)
- Beroepsgroepen/norminstituten (zoals richtlijnen, normen)
- Werkgever (zoals protocollen en werkvoorschriften)
- Producenten (zoals gebruiksaanwijzingen, onderhoudsprotocollen)

Wat moeten we er mee?

- Dat is deels een eenvoudig antwoord:
 - Wetgeving (algemeen verbindende voorschriften: AVV) moet worden nageleefd
- Dat is deels minder eenduidig, maar:
 - IGZ/rechter kan **richtlijnen en normen van beroepsgroepen/instituten** gebruiken als toetsingskader
 - IGZ/rechter kan handelen toetsen aan (mate waarin naleving heeft plaatsgevonden van) **protocollen en werkvoorschriften van het ziekenhuis**
 - IGZ/rechter kan handelen ziekenhuis/medewerker toetsen aan (mate waarin naleving heeft plaatsgevonden van) **gebruiksaanwijzingen en onderhoudsprotocollen van producenten**

NEN-normen

Een recente uitspraak van de Hoge Raad geeft inzicht in de juridische betekenis van een NEN-norm.

Situatie:

In Algemeen Verbindende Voorschriften (bijvoorbeeld Bouwbesluit) wordt expliciet verwezen naar NEN-normen.

Vraag:

Zijn het daarmee ook Algemeen Verbindende Voorschriften?

NEN-normen

Antwoord Hoge Raad:

- Verwijzing naar NEN-normen in AVV's **maakt ze niet ook zelf tot een AVV**
- Maar wel **een publiekrechtelijk algemeen geldende norm**
- Maar is **niet helder over de 'gelijkwaardigheidsbepaling'**
 - Wie handelt volgens norm profiteert van bewijsvermoeden dat voldaan wordt aan de eisen
 - Wie andere oplossing kiest moet aantonen dat tenminste hetzelfde wordt bereikt

Antwoord overheid:

- Meerjarig beleidsproject 'Kenbaarheid van Normen en Normalisatie'
 - **Eenduidige visie** te ontwikkelen op wijze waarop zij gebruikmaakt van **normalisatie**
 - Aansluitend aan 'Nieuwe Aanpak':
 - dient als **uitgangspunt** te gelden dat **toepassing van normen vrijwillig is**
 - als er door wetgever naar wordt verwezen is dat op '**niet dwingende wijze**' (bijv. o.b.v. bewijsvermoeden)
 - **Essentiële eisen moeten in de wet**, niet in een norm
 - Mocht bij wijze van **uitzondering toch dwingend naar een norm worden verwezen** dan is het nog **geen AVV** en moeten de norm **gratis** beschikbaar worden gesteld

NEN-normen

Acties overheid:

- Nationale normen (vanaf 1-1-2012) waar op dwingende wijze naar verwezen wordt moeten kosteloos beschikbaar zijn
- Overbodig geachte dwingende verwijzingen voor 1-1-2014 omzetten in verwijzingen met bewijsvermoeden, daarvoor moet wel betaald worden

Eenvoudige klus: 3400 normen zijn gelieerd aan wet- en regelgeving

Juridische consequenties van incidenten en calamiteiten

	Burgerlijk recht	Arbeidsrecht	Strafrecht	Tuchtrecht
Wie	burger versus burger	werknemer versus werkgever	natuurlijk-/rechtspersoon versus overheid	klager versus aangeklaagde
Waar	burgerlijk wetboek	BW, CAO, arbeidsovereenkomst	wetboek van strafrecht e.a.	wet BIG e.a. tuchtwetgeving
Wanneer	wanprestatie onrechtmatige daad	misdraging	strafrechtelijk handelen	tuchtrechtelijk handelen
Wat	nakoming schadevergoeding combinatie	disciplinaire maatregel zoals wijziging overeenkomst ontslag schorsing, berisping etc	geldboete gevangenisstraf ontzegging etc	waarschuwing berisping geldboete doorhaling register etc

Burgerlijk recht

Wanneer?

- Wanneer de patiënt schade lijdt als gevolg van een toerekenbare tekortkoming (onvoldoende inspanning/resultaat) van het ziekenhuis. Vbn:
 - Infectie door uitvallen installatie
 - Val van de trap door afgebroken leuning
 - Et cetera

Hoe?

- Patiënt/nabestaande stelt het ziekenhuis aansprakelijk

Gevolg?

- Wanneer ziekenhuis aansprakelijk is draagt ziekenhuis zorg voor de schadevergoeding

Eigen rol?

- Informatie verstrekken (intern!)
- Open en eerlijk zijn
- Zo nodig zelf ook steun zoeken

Strafrecht

Wanneer?

- Wanneer de rechtsorde/een gemeenschapsbelang is geschaad. Vbn:
 - Patiënt overleden na brand tijdens werkzaamheden op een verpleegafdeling (Dood door schuld)
 - Zwaar lichamelijk letsel patiënt door omlaag vallen OK-lamp (Zwaar lichamelijk letsel door schuld)
 - Etc.

Hoe?

- Patiënt/nabestaande doet aangifte bij OM
- OM stelt zelf onderzoek in na melding calamiteit (IGZ)

Gevolg (1)?

- OM:
 - Seponeren
 - Schikking/transactie
 - Dagvaarding

Strafrecht

Gevolg (2)?

- Strafbbaar gedraging/nalaten wanneer:
 - is voldaan is de delictsomschrijving (bijvoorbeeld 'dood door *schuld*')
 - het feit wederrechtelijk is gepleegd
 - Rechtvaardigingsgronden
 - overmacht in zin van noodtoestand (conflict tussen strafrecht en andere maatschappelijke plicht)
 - dader schuld heeft
 - Schulduitsluitingsgronden, bijvoorbeeld dwaling omtrent feiten
 - medewerker die werkelijk niet wist dat ziekenhuis 'knoeit' met installaties
 - maar er is onderzoek plicht!

Gevolg (3)?

- Vrijheidsstraf
- Geldboete
- Ontzegging beroep uit te oefenen
- Voorwaardelijke straf
- Strafbbaar zonder oplegging van straf

Eigen rol?

- Zorg vanaf het begin voor (deskundige) juridische bijstand

Tuchtrecht

Wanneer?

- Wanneer de patiënt/nabestaande of andere belanghebbende (zoals IGZ of RvB ziekenhuis) vindt dat iemand waarop het tuchtrecht van toepassing is tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld. Vbn:
 - Ondeskundig gebruik medisch apparaat (arts)
 - Alarm apparatuur uitgeschakeld (verpleegkundige)
 - Etc.

Hoe?

- Patiënt/nabestaande, IGZ, RvB etc. dient een klacht in bij het tuchtcollege

Gevolg?

- Wanneer de medewerker is strijd met het tuchtrecht heeft gehandeld wordt een maatregel opgelegd

Eigen rol?

- Afhankelijk van wie klacht indient en hoe ziekenhuis met ondersteuning omgaat

**Arbeidsrecht → UMC's vallen onder ambtenarenrecht,
maar waar komt het op neer:**

Wanneer?

- Wanneer de werknemer zich niet gedraagt als goed werknemer. Vbn:
 - Niet conform bedrijfsvoorschriften onderhoud aan installatie is gepleegd
 - Onbekwaam werkzaamheden uitgevoerd

“Goed werknemerschap”

In beginsel is medewerker zelf verantwoordelijk voor het eigen handelen:

- Adequaat uitoefenen van de taken
- Signaleren van onvolkomenheden en fouten

“Goed werkgeverschap”

Werkgever heeft ook verantwoordelijkheden:

- Zorgdragen voor dusdanige werkomstandigheden dat medewerker functie op behoorlijke wijze kan uitvoeren (voorschriften/procedures/scholing etc.)

Hoe?

- Werkgever spreekt werknemer aan

Gevolg?

- **Arbeidsrechtelijk**
(Disciplinaire) maatregel

- **Civielrechtelijk**

Wanneer ziekenhuis aansprakelijk is voor schade patiënt is er in principe risicoaansprakelijkheid van werkgever tenzij er sprake is van opzet, bewuste roekeloosheid (schade verhalen)

- **Strafrechtelijk**

Strafrecht is 'persoonlijk'. Werkgever kan besluiten bij te dragen aan geldboete.
'Wat strafrechtelijk niet mag rechtvaardigt niet zonder meer een arbeidsrechtelijke maatregel'

- **Tuchtrechtelijk**

Tuchtrecht is 'persoonlijk'. Werkgever kan besluiten bij te dragen aan geldboete.
'Wat tuchtrechtelijk niet mag rechtvaardigt niet zonder meer een arbeidsrechtelijke maatregel'

Eigen rol?

- Zorg voor deskundige (juridische) bijstand

Einde

NVTG vereniging voor facility professionals in de zorgsector

